No. 2020 Zaterdag 30 September 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Fr. Michael Gregorius Vuylsteke,

van de Orde der Predikheeren,

door de gratie Gods en de gunst van den Apostolischen Stoel

Tit. Bisschop van Charadrus en Ap. Vic. van Curaçao,

aan de Priesters en de Geloovigen van zijn Vicariaat,

Zaligheid in den Heer.

Op aansporing van Onzen Heiligen Vader den Paus richten Wij dit schrijven tot U, Beminde Geloovigen, overtuigd, dat gij bereid zult zijn aan zijn verlangen te voldoen.

De aansporing van den Heiligen Vader is gericht tot de Patriarchen, Aartsbisschoppen en Bisschoppen over de geheele wereld, en door hunne tusschenkomst tot de Katholieken hunner bisdommen.

In die aansporing doet de Heilige Vader een beroep op de liefdadigheid, het Christelijk medelijden der geloovigen ten opzichte hunner ongelukkige broeders en zusters en hunne kinderen in het hongerlijdende Rusland.

Het lijden, dat daar geleden wordt, gaat alle beschrijving te boven, en is in zijn ontzettenden omvang onbekend in de geschiedenis der menschheid. Het is stuitend voor het menschelijk bewustzijn te lezen, hoevele duizenden, ja, honderdduizenden van honger zijn gestorven, of nog liggen te sterven, en met welk soort van voedsel zij het leven trachten te rekken. Het lijkt ongelooflijk te vernemen, dat die ongelukkigen hun honger trachten te stillen met een voedsel, dat den naam van menschelijk voedsel niet verdient, dat aan de dieren niet wordt voorgeworpen, en dat zelfs de dieren zouden weigeren te eten.

God alleen weet, waarom Hij zulk een menschonteerenden toestand onder zoovele millioenen toelaat.

Wij, hunne medemenschen, behoeven niet te vragen, waarom zij in dien toestand verkeeren, en wie hen in dien toestand gebracht hebben. Voor ons moet het genoeg zijn te weten, dat er mateloze ellende geleden wordt, en het God's wil is, dat wij onzen naaste beminnen uit liefde tot Hem, en die liefde toonen door een daad. Als er zoovelen den hongerdood dreigen te sterven, moet de geheele wereld ter hulp komen.

Van verschillende zijden is er reeds hulp geboden, en ook Curaçao heeft een bijdrage opgezonden. Maar het is het verlangen van den Heiligen Vader, dat allen die er toe in staat zijn, opnieuw hunne bijdrage leveren.

Daarom richten Wij ons tot U, in naam van den Heiligen Vader, en bidden Wij U, dat ieder, van den oudste tot den jongste, een aalmoes geve voor de hongerlijdende Russen. Ook de kinderen zullen niet nalaten een beete broods uit hun mond te sparen om die te geven aan de onschuldige slachtoffers van den hongersnood.

Het zal voor Ons een groote voldoening zijn aan den Heiligen Vader een aalmoes toe te zenden, en te schrijven, dat ieder van U, zonder uitzondering, een gave, al is het nog zoo klein, geofferd heeft.

Maar voor U, bovenal, zal het een voldoening zijn, uw plicht van naastenliefde vervuld te hebben, en te kunnen zeggen: „Ik heb misschien door mijn aalmoes een medemensch van den hongerdood gered."

Op den dag des oordeels zal de Goddelijke Zaligmaker tot U zeggen: „Ik had honger, en gij hebt Mij gespijsd". 1) „Want, Voorwaar Ik zeg u wat gij aan een van deze mijn geringste broeders hebt gedaan dat hebt gij aan Mij gedaan." 2)

Wij twijfelen er niet aan, Beminde Geloovigen, of gij zult aan de bede van den Heiligen Vader gehoor geven. „Met al den aandrang van Zijn hart van Opperherder, met al de deernis van zijn Vaderlijk gemoed, in naam van de zending van liefde, die zich tot allen, zonder onderscheid van ras of godsdienst uitstrekt, en die hem door God zelf is toevertrouwd, slaakt hij opnieuw een kreet tot het inroepen van medelijden, tot het afsmeeken van hulp."

„Hij doet een beroep op alle geloovigen en op alle medelijdende en goede zielen, opdat de liefdadigheid toeneme boven mate."

Als een onderpand van het eeuwig loon en als een bewijs Zijner Vaderlijke genegenheid verleent de Paus aan allen, die de ongelukkige Russische broeders zullen helpen, den Apostolischen Zegen.

Op een Zondag, door den Zeer eerw. Pastoor der parochie, zoo spoedig mogelijk na voorlezing van dit Herderlijk Schrijven te bepalen, zal in alle heilige diensten van dien dag, ook des s'avonds, eene collecte met open schaal gehouden worden. Tevens zal den geloovigen worden medegedeeld, dat de ZeerEerw. Pastoor zich ten allen tijde bereid verklaart, giften en aalmoezen voor de hongerlijdende Russen in ontvangst te nemen. De geringste aalmoes, ook die der kinderen, zal door den Heiligen Vader, met de meeste dankbaarheid aanvaard worden.

Het is voor de eerste maal dat Wij, Beminde Geloovigen, een beroep doen op uw medelijdend hart voor een liefdadig doel buiten het Vicariaat.

Wij stellen Ons zelf eveneens bereid uwe aalmoezen, groot of klein, in ontvangst te nemen.

Ook onze couranten stellen hare kolommen beschikbaar tot het vermelden der giften, die aan de redactie mochten toegezonden worden.

Op de scholen zullen de Zusters en Fraters een beroep doen op het medelijdend hart der kinderen, die niet zullen toelaten, dat zoovelen van hun kleine makkers zich voeden met het slijk der straten om hun ellendig leven te rekken.

In naam dier ongelukkigen richten ook Wij Ons tot U, Beminde Geloovigen. Beschaamt het vertrouwen niet, dat Wij in uwe naastenliefde stellen. Geeft, zooals gij geven zoudt als uw eigen vader of moeder, uw eigen broeder of zuster, uw eigen kinderen om een stuk brood zouden bedelen.

De duizenden, die door uwe aalmoezen geholpen worden, zullen U zegenen, en God's barmhartigheid zal in ruime mate uw deel zijn. Want Hij heeft gezegd: „Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden." 3) „Weest dus barmhartig, zooals ook uw Vader barmhartig is," 4) Die U zoo herhaaldelijk hielp in uwen nood.

En zal dit Ons herderlijk schrijven publiek worden voorgelezen den eersten Zondag na derzelver ontvangst in alle kerken en openbare kapellen van Ons Vicariaat.

Gegeven op Curaçao, 18 September 1922.

† fr. MICHAEL GREGORIUS,
Vic. Ap. v. Curaçao.

1) Matth. XXV, 35. 2) Matth. XXV, 40. 3) Matth. V, 7. 4) Luc. VI, 36

Amerikaansch systeem van Bezuiniging.

Als de geruchten waarheid spreken, dat er op telegrafisch bevel van den Minister van Koloniën één tot anderhalven ton op onze koloniale begrooting moet bezuinigd worden en dat na eindelooze vergaderingen en bijeenkomsten, met veel hoofdbrekens, onder zuchten en weeklagen, dat reuzen-snoeiwerk tot stand is gebracht,— dan moeten wel de stoutste verwachtingen van die leden van onzen Kolonialen Raad, die in de laatste jaren met zooveel [illegible] op bezuiniging in ons koloniaal huishouden hebben aangedrongen, verre zijn overtroffen.

Nog grooter zou hun voldoening hebben kunnen zijn, indien deze bezuiniging werkelijk een direct gevolg van hun actie ware geweest. Doch we mogen niet veronderstellen, dat *daarom* deze nieuwe richting in het koloniaal beheer hun minder sympathiek zal zijn. Het doel is bereikt, mits deze geheele beweging zich *niet* tot een kortstondige bevlieging bepaalt, doch ook *blijvend* zij en er toe leide een vaste inkrimping en bezuiniging in ons geheel koloniaal huishoudelijke administratie in te voeren.

Het is altijd leerzaam, bij andere te rade te gaan, den blik eens wat verder te laten gaan en rond te zien hoe of anderen hierbij te werk te gaan.

Blindelings alles goed te keuren en over te nemen wat anderen doen, omdat het uit den vreemde komt, is overdrijving en kan slechts schaden. Doch het goede overnemen, wat voor hier geschikt is en aan onze eigen toestanden aangepast, tot uitvoering brengen, kan niet anders dan lofwaardig zijn.

Een voorbeeld daarvan levert het volgende interessant artikel van den geestigen Causeur, STEPHANE LAUSANNE in het Parijsche blad *Le Matin*, dat ons nader met het Amerikaansche systeem van bezuiniging bekend maakt.

Hoe bespaard kan worden.

Lausanne vertelt dat hij, bij zijn reis naar Amerika, op een Vrijdag, den receptiedag der journalisten, op het Witte Huis, president Harding hoorde zeggen:

Heeren van de pers, ik heb het genoegen u mede te deelen, dat ons budget voor 1922 een besparing van meer dan anderhalf milliard dollars zal opleveren. Wij zullen het daarbij echter niet laten en zullen nog een half milliard dollars in 1922 bezuinigen. De begrooting voor 1923 zal dus een besparing van meer dan twee millard dollar tegenover die van 1921 aangeven.

Twee millard dollers besparen! Meer dan tien milliard francs a pari, Meer dan 25 milliard francs bij den tegenwoordigen wisselkoers!...... Ik kon mijn ooren niet gelooven, toen ik die cijfers hoorde en ik vroeg eerbiedig aan Harding: Wie is die geniale man, mijnheer de president, die u in staat stelde twee milliard dollars te besparen?

....Ga even Dawes opzoeken, antwoordde Harding eenvoudigweg.

Den volgenden morgen bracht ik een bezoek aan generaal Charles G. Dawest directeur van het budget der Vereenigde Staten.

Nauwelijks had ik hem gezien, of ik begreep, dat hij „een persoonlijkheid" moest zijn. Hij was jong, vroolijk en werkte in een bureau, dat goed verlicht werd door vier vensters, die uitzagen op het Washington Park. Wantrouw in het algemeen de oude brompotten, die in den kelder zitten: zij zijn niet in staat een groote taak te volbrengen, vooral wanneer die taak bestaat in het vinden van twee milliarden besparing.

Ik vroeg hem:

....Welke zijn uwe volmachten? Zeker wel buitensporig....?

—Wel neen, antwoordde hij lachend. Zij zijn uiterst beperkt. Ik heb niet het recht een borderel te onderteekenen, ik heb niet het recht een velletje papier in het ministerie aan te roeren. Ik heb alleen het recht inlichtingen in te winnen. Ik ben een eenvoudig verzamelaar van informaties, Maar van dat recht maak ik dan ook gebruik. Krachtens de macht die mij verleend werd door den president, kan ik alle staatssecretarissen en de hoogste ambtenaren bijeenroepen en hun vragen: „Ik verzoek U mij die of die inlichting over uw budget te verstrekken, mij te zeggen, waarom u dit of dat bedrag hebt uitgegeven, mij uit te leggen, waarom u zooveel ambtenaren hebt." Zij moeten mijn vragen beantwoorden.

En dat is alles. Ik ben niet bevoegd om verder te gaan, om een reductie te bevelen van het crediet, om een ambt af te schaffen. De eenige, die de macht daartoe heeft, is de president. Maar ik kan mij elk oogenblik van den dag vrij tot hem wenden. Wanneer men mij de gevraagde inlichtingen verstrekt heeft, en die mag men mij niet weigeren, dan onderzoek ik onpartijdig, rechtvaardig en gematigd, het administratief geval, dat ik voor me heb. Dan zoek ik den president op en zeg tot hem: „Alles gewikt en gewogen, zou dit beperkt, dat ingehouden kunnen worden". Hij geeft mij gelijk, of hij geeft mij ongelijk. Gedurende de laatste zes maanden heeft hij mij meer gelijk dan ongelijk gegeven. In de 30 dagen, dat ik mijn ambt had uitgeoefend, had ik 110 millioen dollars besparing gerealiseerd. Na 3 maanden 500 millioen. Tenslotte zal ons nationaal budget voor 1922 een saldo aangeven, waar de uitgaven gereduceerd zijn met 1 milliard 570.118.323 dollars en 30 cents.... vergeet als het u belieft de 30 cents niet; zij vertegenwoordigen een kleine inspanning, kleiner dan de 1.570.118.323 dollars, maar zij vertegenwoordigen toch een inspanning.

—En komen de ministers bij u? riep ik verbaasd uit, verstrekken zij u de gevraagde inlichtingen? Onderwerpen zij zich aan uw controle?...

Welzeker, antwoordde generaal Dawes; want dat is het bevel van den president. De eerste, die in dit kabinet is binnengetreden, is Mellon, de minister van financiën. Het was een historische datum: Sedert den dag, dat wij ministers van financiën hebben, hadden wij ze alleen achter hun bureau gezien in hun kabinet. Voor de eerste maal, op een Juli-avond in het jaar 1921, zag men den minister van financiën uit zijn kabinet treden, nadat een van zijn ondergeschikten hem aan de telefoon had opgebeld, en zich wenden naar het bureau van dien ondergeschikte. Het is een groot en schoon voorbeeld, dat hij op die wijze gegeven heeft.... Eigenlijk, ziet u, mijnheer, moet een republiek niet anders geadministreerd worden dan een groote bank of een groote crediet-inrichting. In een crediet-inrichting is er een voorzitter van den raad van beheer of een directeur, die de geheele verantwoordelijkheid van het huis draagt. Hij heeft het recht alles te weten, vanaf de werkzaamheden van den eersten onderdirecteur tot die van

den kleinsten bureau-jongen. In onze republiek is het de president, die dat gewicht op de schouders draagt. Hij heeft mij zijn recht tot onderzoeken en ondervragen overgedragen en dat is alles. Ik herhaal het, ik ben eenvoudig op zoek naar inlichtingen.

— „Maar welk princiep past u toe bij uw onderzoekingen?"

— Het princiep, dat er nooit genoeg bekwame menschen zijn, die goed betaald worden, maar altijd overbodige menschen, die slecht betaald worden.... Ik ben zonder medelijden voor de nuttelooze ambtenaren, zelfs voor de kleinste, want die kosten het meest.... Ik heb zelf het voorbeeld op mijn bureau gegeven; krachtens het princiep, dat de geneesheer, die zijn eigen geneesmiddelen niet durft inslikken, een slecht geneesheer is.... Het congres heeft een jaarlijksch crediet van 225.000 dollars toegestaan, voor mijn medewerkers, mijn personeel en mij zelt. Het eerste, dat ik aan het congres liet weten is, dat ik dit crediet met 25 % ging verminderen en dat ik mijn zaak zou laten loopen met 168.750 dollars.

En weet u, wat het resultaat van die reductie geweest is? Eerst en vooral, dat mijn afdeelingschefs meer zorg hebben besteed aan de keuze van hun ambtenaren. Daar zij er minder moesten nemen, hebben zij ze zoo goed mogelijk genomen, om ten minste de kwantiteit door de kwaliteit te compenseeren. Vervolgens heeft iedereen, van hoog tot laag, getracht besparingen te realiseeren, namelijk op de bureaubenoodigdheden, het materieel, ten einde binnen de vastgestelde credieten te blijven en geen reductie op zijn eigen salaris te moeten ondergaan. Men moet hen, die besparingen nastreven, materieel en moreel interesseeren — materieel, door ze goed te betalen, moreel door hun de eer er van te laten. Een Spaansche Jezuiet heeft eens gezegd,— en dat zou tot opschrift moeten dienen van alle openbare administraties: Waar het op aankomt dat zijn niet de toejuichingen, waarmee men u begroet, wanneer ge binnentreedt, maar wel die, waarmee men u begroet, wanneer ge weggaat." Welnu, ik, die over zes maanden zal aftreden, mijn medewerkers, die den een of anderen dag ook zullen weggaan, wij zullen gelukkig zijn, indien men ons zal toejuichen bij het weggaan, omdat we goed onzen plicht vervuld hebben tegenover den president en het vaderland."

Zoo sprak generaal Charles G. Dawes, directeur van het budget en verzamelaar van inlichtingen, die met 168.750 dollars in 6 maanden tijds 1.570.118.383 dollars 30 cent — vergeet de centen niet — voor zijn land heeft gewonnen.

Duurtebijslag.

Men leze nog eens het slot van ons redactie-artikel van de vorige week: *Bezuiniging*. Wij schreven toen naar aanleiding van booze geruchten, die hier de gemoederen verontrusten, dat met 1 Januari a. s. de duurtebijslag zou worden ingetrokken.

„Geschiedt dit, terwijl *tegelijkertijd* dus ook op 1 Januari 1923, de nieuwe salarisregeling in werking treedt, dan zal geen redelijk mensch daar eenig bezwaar tegen kunnen hebben." —

Doch hoe staat de kwestie volgens den gewonen gang van zaken? Die nieuwe salarisregeling, zooals ze door den Kolonialen Raad is aangenomen, maakt een onderdeel der begrooting uit voor het jaar 1923. Het is niet te verwachten, dat die begrooting dezen keer vroeger zal zijn goedgekeurd en in werking kan treden dan April van het volgend jaar. Daaruit zou dus volgen, dat de gouvernementsambtenaren, (althans wanneer die booze geruchten waarheid spreken en dus die bedreiging uitgevoerd wordt, —) van Januari tot einde April, dus zeker 4 maanden lang het zonder duurtetoeslag zullen moeten stellen. En dat beschouwen wij als een onmogelijken eisch. Misschien op zeer enkele uitzonderingen na, kan geen ambtenaar in deze duur tijden *zonder die duurtebijslag* van zijn tractement rondkomen. Dat is een positief feit, wat zeker niemand kan tegenspreken.

Wil dus de onrust onder de ambtenaren, die toch reeds zeer sterk gaande is, niet nog grooter worden, dan is het beslist noodzakelijk, dat zoo spoedig mogelijk een officieële verklaring worde afgelegd, dat de duurtebijslag *niet* met 1 Januari a.s. zal worden ingetrokken, maar zal blijven voortduren tot de nieuwe salarisregeling, door den Kolonialen Raad aangenomen, koninklijke goedkeuring verkregen heeft.

Waarom wij nu alweer en reeds zoo spoedig op datzelfde onderwerp terugkomen?

Omdat er deze week een gouvernementeele beslissing is bekend geworden, die weer nieuwe stof tot onrust en ontevredenheid heeft aangevoerd, waardoor ten duidelijkste blijkt, dat het Bestuur der Kolonie noch den werkelijken toestand der ambtenaren, noch de teekenen des tijds begrijpt. Weinig konden wij bij het schrijven van ons artikel der vorige week vermoeden, dat er toen reeds een beschikking genomen was, die ons vertrouwen beschaamt, omdat zij geheel in de ongewenschte richting voert.

Deze Beschikking luidt als volgt:

De GOUVERNEUR VAN CURAÇAO,
Gehoord den Administrateur van Financiën,
Gehoord den Raad van Bestuur,
Heeft goedgevonden

Te bepalen, dat in afwijking van hetgeen vastgesteld is onder Sub A 8 van de gouvernementsbeschikking van 24 Maart 1921, No. 305, aan de personen, die *na 15 September 1922* in gouvernementsdienst zullen worden benoemd, *geen duurtebijslag zal worden toegekend*, tenzij de Gouverneur hiervoor bijzondere termen vindt."

Deze Beschikking is reeds den 20ste September, dus Woensdag der *vorige* week genomen, doch eerst in het begin *dezer* week bekend geworden.

Wat ons in deze Oouvernements-Beschikking ten hoogste verwondert en onaangenaam aandoet, is

1e. dat, ofschoon gedagteekend van 20 September, er terugwerkende kracht aan verleend wordt van af 15 September, wat iets heel abnormaals is, en ook niet zonder bedenkelijke gevolgen.

In de officieële benoemingen der *vorige* week, gedagteekend van 22 Sept. (zie dit nummer van *Amigoe*) komt de benoeming voor van een boschwachter op Bonaire en 2 agenten van politie. Voor deze personen gaat dus de salarisregeling in *zonder de duurtebijslag*, omdat zij *na* 15 Sept. benoemd zijn. Dus met een salaris, waarmee die menschen onmogelijk kunnen rondkomen.

Doch er is aan deze zaak waarschijnlijk meer vast. Pas eenige weken geleden deed de Procureur-Generaal bij advertentie een oproeping voor liefhebbers voor den politiedienst tegen een salaris van f 700 *plus duurtebijslag*.

Eventueele liefhebbers werden dus aangenomen onder belofte en uitdrukkelijke toezegging van duurtetoeslag. En nu bij deze Beschikking wordt aan de benoemden, met verbreking van het contract, die bijslag ingehouden.

Van een particulier werkgever zou men in zulk een geval zeggen dat hij onbillijk en onrechtvaardig en met het contract in strijd handelt.

2e. De clausule: *„tenzij de Gouverneur hiervoor* (d. w. z. om *toch* duurtebijslag te geven) *in het bijzonder termen vindt,"* opent den weg tot jalouzie en nog grooter ontevredenheid, omdat door toepassing van dit beginsel van willekeur aan den eenen onrechtmatig onthouden, wat aan een ander als gunst gegeven wordt.

3e. Met deze beschikking wordt een precedent gesteld, waardoor alle vertrouwen op een gunstige oplossing van de kwestie op 1 Januari 1923 den bodem wordt ingeslagen. Immers reeds nu wordt voor nieuwbenoemden de duurtetoeslag ingetrokken, zonder dat de *verhoogde* salarisregeling wordt toegekend.

Geen wonder dus, dat de ambtenaren met angst en beven dien fatalen termijn van 1 Januari a.s. tegemoet zien.

Nog ongunstiger wordt de verhouding wanneer men de toekomstige positie der ambtenaren in dienst vergelijkt met die der gepensioneerden. Dezen *zijn* en *blijven* in het genot der verhooging. Zelfs die ambtenaren, die *na den 15en Sept.* den dienst met pensioen verlaten, krijgen het verhoogd pensioen. Daaraan valt niet te tornen. Niemand misgunt het den gepensioneerden, zij hebben er recht op.

Maar waarom moeten het nu de ambtenaren, die *na 15 Sept.* zijn aangesteld, ontgelden? Hoe rijmt zich dat alles?

Wij kunnen ons niet voorstellen, *op welke gronden* deze beschikking genomen is.

De tekst luidt wel, dat hierbij eerst de administrateur van Financiën en de Raad van Bestuur gehoord zijn. Maar in deze Gouv.-Beschikking zoekt men tevergeefs naar eenige motiveering, en welke overwegingen daartoe geleid hebben.

Juist hier, waar het zoo'n gewichtige aangelegenheid betrof en van zulke vèr reikende consequentie, zou zeker iedereen een duidelijke motiveering verwacht hebben om de redelijkheid van dit besluit in te zien. Hier in dit geval is geheimhouding beslist af te keuren en uit den booze. In Holland worden bij zaken van belang meermalen de adviezen gepubliceerd, welke aan de Regeering zijn uitgebracht. Herhaaldelijk zijn adviezen van den Raad van State aan de Kamers overgelegd. Zou het niet raadzaam zijn, dat ook in dit geval de bovengenoemde adviezen van den Administrateur van Financiën en van den Raad van Bestuur werden openbaar gemaakt?

Correspondentie van St. Martin.

Philipsburg, den 11n. Sept. 1922.

Koninginne verjaardag: Deze dag is heel stilletjes voorbijgegaan: —

— Wegens de 6 op fort Amsterdam geïsoleerde gevallen van *Alastrim* zijn de feestelijkheden tot een onbepaalden tijd uitgesteld. Op de plantage *„Hope"* had er echter een cricketspel plaats tusschen de clubs *Resolute* en *Juliana*. In de innings behaalde het *Resolute*-elftal 45 punten, terwijl *Juliana* er maar 12 kon opteekenen. In de tweede innings vermeerderde het eerstgenoemde elftal zijn aantal punten met 29. Het tweede elftal teekende er in het geheel maar 12 + 18 op. De nederlaag was dus meer dan beslissend. Op den dag na de feestviering zal het *Juliana*-elftal zijn best doen om het verloren vlaggetje terug te krijgen.

Het oud-schoolgebouw te Kleinbaal. Dit wordt nu in een armhuis veranderd. De timmerleden zijn druk bezig het in 8 kamers te verdeelen. Nadat het klaar is, zullen de armen alhier met een geriefelijker verblijf, wat ruimte, luchtverversching en zindelijkheid betreft, geholpen zijn.

Verlof van Dr. Nunes: Het gerucht loopt, dat dr. Nunes dezen keer om een verlof van 8 maanden zal verzoeken, ten einde de nalatenschap van zijn overledene vrouw zoowel in Suriname als in Nederland te gaan regelen. Jammer is het, dat hij deze aangelegenheid naar het schijnt, op geen andere wijze kan in orde brengen.

Want de afwezigheid van een betrouwbaren geneesheer in ons midden zelf voor één dag, kan noodlottig zijn. Wat zal het zijn, indien hij 8 maanden absent is? Wie weet heeveel arme lijders in dien tusschentijd aan hun lot zullen overgelaten zijn.

Aan de oplossing dezer kwestie is een groote verantwoordelijkheid verbonden. Dr. Nunes is op ons eiland de eenige geneeskundige, waaraan de bevolking van beide gedeelten van het eiland gewend is. Trouwens, hij boezemt haar het volste vertrouwen in. Hier is er dus geen één enkel persoon die geneigd zou zijn hem één dag te willen missen. Maar, als het *absoluut noodzakelijk* is, dat hij naar elders voor ¾ van een jaar moet gaan, dan mogen wij verwachten, dat hij tijdelijk door een anderen bekwamen geneesheer zal vervangen worden, en den wensch bijvoegend, dat hij zoo gauw mogelijk zijne steeds uitbreidende werkzaamheden zal komen hervatten. Met het zwaard van Damocles *Alastrim* over ons hoofd, dient het geval van het verlof van een bekwamen en algemeen geachten en beminden geneeskundige serieus overwogen te worden.

Examens. Met het oog op de pokkenepidemie alhier, zijn de examens op Saba gehouden. Er zijn geslaagd voor Engelsch de onderwijzers de Heeren Hassel en Kruythoff, de onderwijzeressen Mej. Maud Hassel en de Eerwaarde Zusters Georgina en Winifrida. Een der Eerw. Zusters heeft ook de akte 4e klasse behaald. Onze gelukwenschen aan allen.

De zout industrie: Het oogsten van zout gaat voort. Er is meer dan genoeg van dit artikel in de pannen alhier om onze arbeiders tot het einde van het jaar bezig te houden. Eene gelukkige omstandigheid, want er heerscht groote armoede onder den werkenden stand.

De feestviering: In eene vergadering van den Raad van Politie is besloten den verjaardag v. H. M. de Koningin op den 29n. dezer te vieren.

Het reeds afgekondigde programma der festiviteiten zal dus voor dien dag gelden.

De vrees voor de pokken (Alastrim) is weer voorbij, al zijn de 6 in het fort geïsoleerde personen nog niet naar de stad teruggebracht. De ziekte heeft alleen die personen onder de zwarte bevolking der buitendistricten aangetast, die zich aan reinheid en hygiëne het minst laten gelegen liggen.

— De motor van onze draadlooze is wèl *gerepareerd* van Curaçao teruggekomen, maar tot nu toe is men er nog niet in geslaagd hem in werking te brengen. Aan wien ligt dat nu? Aan den motor, aan den reparateur of aan den motorist?

Met dat alles ligt ons draadloos station tot werkeloosheid gedoemd hetgeen voor het koloniaal Bestuur en voor den handel met binnen en buitenland een groot ongerief en een belangrijke schadepost beteekent.

Opmerking: De in de laatste uitgave van *The Dutch Windward Islands Times* gedane opmerking over Philipsburg bij nacht berust eenigszins op een misverstand. Er zijn wel een paar kwaadwillige jongelieden een beetje brutaal geweest, maar deze zijn al lang door den sterken arm der wet tot zwijgen gebracht.

— De straatsverlichtingkwestie zal moeilijk ten gerieve der bevolking kunnen worden opgelost. Immers het bedrag van f 500, dat echter feitelijk elk jaar tot f 800 beliep, mag niet langer overschreden worden. Bijgevolg zullen er een minder aantal straatlantaarns moeten branden. Dertig zijn reeds onvoldoende. Wat zal het zijn, indien er maar 20 zullen worden aangestoken?

Dertig zijn precies het aantal dat het Wilhelminaparkje op Curaçao verlichten. Bij ons jongste bezoek op dit eiland hebben wij ze nauwkeurig geteld. De oppervlakte zal maar ⅔ van onze R. K. Begraafplaats beslaan.

Zoo kan men zich een denkbeeld vormen hoe onze modernste straatverlichting op Philipsburg nu zal worden.

INGEZONDEN.

Curaçao, 20 September 1922.

Aan de Redactie van den „Amigoe di Curaçao," alhier.

Wij hebben eenige opmerkingen te maken aangaande het verslag dat Uw nummer jl. Zaterdag bevatte betreffende de op 11 dezer gehouden algemeene leden-vergadering van de Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

Bedoelde opmerkingen bieden wij U hieronder beleefdelijk aan,

1. De algemeene vergadering, door U „vergeleken met vorige bijeenkomsten nog al talrijk" genoemd, bestond uit 24 leden, waaronder 5 bestuursleden; van de 16 onderteekenaars der aanvraag tot het houden der algemeene vergadering waren slechts 9 opgekomen; het totale aantal der leden op Curaçao is ongeveer 200.

2. Dat het request hetwelk de heer Eybers op 1 of 2 Augustus ter teekening ontving, was opgemaakt „zonder dat de bestuursleden te voren daarover waren ingelicht of gehoord" geeft een minder juiste kijk op de zaak.

Het Groepsbestuur bestaat reglementair 9 leden en bestond destijds inderdaad uit 6 leden. Het dagelijksch beleid is ingevolge art. 16 van het Reglement belast het dagelijksch bestuur, waarvan de Voorzitter natuurlijk lid is, maar waarvan de Heer Eybers geen lid was.

Had het dagelijksch bestuur een besluit genomen zonder de andere bestuursleden te raadplegen, dan hadden die andere bestuursleden zich wellicht daarover kunnen beklagen, onder aanvoering dat het hier geen aangelegenheid betrof van dagelijksch beleid.

Thans evenwel bestond er geen aanleiding tot eenigerlei zoodanige klacht, aangezien het eerste request, vergezeld van een toelichting van den Voorzitter, op 26 Juli aan de overige bestuursleden ter teekening (en dus ter goedkeuring) werd aangeboden.

Nu het verslag in den Amigoe ook over deze inwendige bestuursaangelegenheid spreekt, is het goed dit punt even te vermelden, ook in verband met hetgeen zal volgen.

3. De Heer Eybers is niet door den Voorzitter tot de orde geroepen omdat hij zou hebben beweerd dat het request „dus blijkbaar door den Voorzitter zelf in elkander *geknutseld*" was, maar omdat hij sprak van een request dat „in elkander *geprutst* was; den Voorzitter noemde hij daarbij niet.

4. De bestuursvergadering had niet tot gevolg dat een „veel kalmer" redactie werd aangenomen. Ook het eerste request was kalm gesteld en door de Heer Eybers opgeworpen bezwaren tegen dat eerste request betroffen niet den toon van het stuk.

Uit aanteekeningen op de onder 2. genoemde nota van 26 Juli van den Voorzitter bleek dat geen der bestuursleden bezwaar had tegen het request behalve de Heer Eybers, die schreef dat hij een dergelijk request, behoudens enkele wijzigingen, gaarne mede zou onderteekenen, wanneer het gericht werd aan den Minister van Koloniën in plaats van aan den Gouverneur. Bovendien (!) wierp hij de bevoegdheidskwestie op.

Hierop werd op 4 Augustus een bestuursvergadering gehouden, om te beslissen aangaande de verzending en de redactie van het request.

Dat in die vergadering de stemmen staakten, bij de vraag of eenalgemeene vergadering zou moeten beslissen over het al dan niet verzenden van het request en dat dit laatste „dus" verzonden werd door het Bestuur, is niet volledig.

Over de nieuwe redactie van een aan den Gouverneur te verzenden request werden 4 van de vijf aanwezige bestuursleden het eens. Alleen de Heer Eybers stemde tegen en deze laatste deed toen het voorstel om eerst de algemeene vergadering te hooren,

Aangezien slechts één der overige bestuursleden vóór dit voorstel stemde (2 tegen en 1 blanco) was het verworpen en werd „dus" het request verzonden.

De Heer Eybers verzocht te notuleeren, dat hij bezwaar had tegen de verzending van het request, omdat naar zijn meening men niet bevoegd was tot deze handeling, de Verbonds-belangen er door geschaad konden worden en het oordeel der algemeene vergadering had moeten worden gevraagd. Nu er eenmaal openbaarheid is gegeven aan het gebeuren er in den boezem van het bestuur is voorgevallen voordat het request van 8 Augustus in zee ging, is het goed de feiten juist te stellen.

5. Dat de Heer van Roggen zou hebben beweerd, dat bij een werkstaking geen Nederlandsch belang noch een stambelang betrokken kan zijn, zal Z. H. E. G. niet kunnen onderschrijven. Een dergelijke bewering immers zou een slag in de lucht zijn, waar nergens en door niemand van de werkstaking werd gesproken in verband met Nederlandsche of stambelangen en in het request het woord „werkstak ng" zelfs niet voorkomt,

Het Bestuur sprak in dat request van een Nederlandsch belang in verband met den goeden naam der Kolonie, welke laatste geleden zou hebben tengevolge van de ongeregeldheden zonder dat van de aanleiding tot die ongeregeldheden ook maar gerept werd.

6. De motie en haar motiveering werden niet „met groote meerderheid aangenomen", maar met een kleine meerderheid. Vóór stemden respectievelijk 14 en 15 personen van de aanwezige 24.

7 Het bericht, dat in het buitenland ruchtbaarheid was gegeven aan het alhier gebeurde, onder toevoeging dat op de door de menigte aangevallen pier de Amerikaansche vlag woei, was hier bekend op 24 Juli; natuurlijk kwam dat bericht niet uit Holland.

8. De statuten van het Algemeen Nederlandsch Verbond (waarbij ieder Groepsreglement moet aansluiten) verbieden niet gebruik te maken van het recht van petitie dat Grondwet en Regeerings reglement ook aan wettig bestaande lichamen toekent, mits over onderwerpen tot hunnen bepaalden werkkring behoorende.

Art. 3 der Statuten noemt onder de middelen, waardoor het Verbond zijn doel tracht te bereiken o. a.:

„Voorlichting van de pers en - zoo noodig - adressen aan de bevoegde macht om op te komen voor de eer en den goeden naam van den „Nederlandschen stam, of om zijn zedelijke en en stoffelijke belangen, waar ter wereld ook te bevorderen."

Wellicht had de Heer Euwens, en heeft thans de Redactie van den Amigoe, het oog op art. 4 der Statuten, handelde over de Leden; dit vangt aan met:

„Het verbond staat open voor ieder, die het wenscht te steunen.

„Het kent kerkelijke noch staatkundige partij."

Reeds ter algemeene vergadering heeft de Voorzitter opgemerkt, dat in het onderhavige geval noch van godsdienst noch van staatkunde sprake was.

Hoogachtend,

H. Scholtens. Kz., Menkman, C. P. Amelunxen ,P. R. Küp, afgetreden leden van Bestuur der Groep Ned. Antillen v. h. Alg. Ned. Verbond.

Naschrift der Redaktie. 1. Uit dit stuk blijkt dus, dat na afloop der vergadering ook de Heer MENKMAN als bestuurslid ontslag heeft genomen, zoodat het Bestuur nu nog uit 2 leden bestaat: de Heer J. H. Perret Gentil en Dné. Eijbers.

2o. De zaak is hiermede voldoende van alle kanten besproken en toegelicht, en is het niet noodig de polemiek daarover nog verder voort te zetten.

Aan de Redactie van de „Amigoe di Curaçao, alhier.

Mijne Heeren,

Wij zijn zoo vrij andermaal een beroep te doen op uwe gastvrijheid en verzoeken U vriendelijk plaatsing te willen geven aan ingesloten brief aan den Curaçaoschen Roomsch Katholieken Volksbond.

Met dank bij voorbaat verblijven wij

Hoogachtend,

S. E. L. MADURO & SONS.

Aan het Hoofdbestuur van den Curaçaosch R. K. Volksbond, alhier.

Mijne Heeren,

Ons schrijven van 20 Sept., aan uwen Bond gericht, had ten doel enkele onjuistheden in uwe brochure betreffende onze handelingen recht te zetten. Wij hadden geenszins de bedoeling zaken te behandelen, welke als afgedaan mogen worden beschouwd, ofschoon wij die zaken zelve noodwendig moesten releveeren ten bewijze, dat wij van onzen kant alles gedaan hebben wat redelijkerwijs van ons verwacht mocht worden.

Ten opzichte van den aftrek, welke zou plaats hebben van de werkuren van de arbeiders, hebben wij een onderzoek ingesteld en meermalen gevraagd ons getuigen te brengen. Eén geval waarin wij dat verzoek deden, n.l. aan het Voorloopig Bestuur van den Bootwerkersbond, is ook aan U bekend en haalt U het ook aan in uw antwoord. U zal ons moeten toegeven, dat door onze beweringen tegenover die van anderen te stellen en omgekeerd, wij geen stap verder komen. Waar U ook toegeeft met een gedeelte van ons onderzoek bekend te zijn, vermeenen wij, dat voor wat ons betreft, wij de zaak verder gevoeglijk kunnen laten rusten, voornamelijk waar het practisch resultaat van een verder onderzoek naar de zaak zelve op 't oogenblik nihil zal zijn.

Uit den door ons aan den Gouverneur getoonden brief heeft Uw bestuur wel eene machtiging op ons gezien „om tot 45 ct. te gaan" en nu nog zegt U, dat iedereen die machtiging daaruit zal lezen. Waar U voorwaarden gesteld had en de Hoofddirectie, zooals U nu terecht zegt, geschreven heeft dat *„als* niet al de bijkomende voorwaarden werden gesteld" zij niet ongenegen zoude zijn in te gaan op het voorstel: tusschen het oude en het nieuwe loon te deelen, kunnen wij ons niet verklaren, dat U nog steeds van een ons verstrekte machtiging spreekt. Bovendien heeft de Hoofddirectie U, ruim een maand later dan den door ons aan den Gouverneur medegedeelden brief, in antwoord op uw schrijven van 31 Mei j.l. aan genoemde Directie, rechtstreeks medegedeeld, dat zij niet genegen was toe te geven aan de eischen der arbeiders.

Alleen dit antwoord van de hoofddirectie moest reeds voldoende voor U zijn, om niet in uwe brochure te zeggen, dat het onverklaarbaar was, dat wij geen 45 ct. wilden toekennen, terwijl wij eene machtiging daartoe hadden. Trouwens indien die machtiging bestond, dan hadden wij niet per telegram machtiging behoeven te vragen om het voorstel van de arbeiders aan te nemen. Het antwoord van de Hoofddirectie, dat zij geen concessie wilde doen na zoolang gewacht te hebben, kan dan ook moeilijk als een bewijs worden aangehaald, dat wij die machtiging wel hadden. Indien uwe bewering juist ware, dat uit het telegram volgt, dat de Hoofddirectie van te voren wel tot concessie bereid was, dan zou, in verband met het aan U gericht schrijven van de Hoofddirectie, alleen kunnen volgen, dat de Hoofddirectie bezwaar had tegen de gestelde voorwaarden.

Wij hadden mogen verwachten, dat Uw Bond, na de door ons gegeven redenen, waarom de twee Katholieke feestdagen van de lijst van buitengewone diensturen geschrapt werden, Uw verwijt van lafheid en anti-katholiek gedoe aan het adres van de agenten der lijsten, wel zou hebben ingetrokken.

Van onzen kant vermeenen wij ons standpunt voldoende te hebben toegelicht en verblijven

Hoogachtend,

S. E. L. MADURO & SONS.

Aan de Firma S. E. L. Maduro & Sons, Agenten der Red. D. Line, alhier.

Mijne Heeren,

Ons antwoord op Uw schrijven van 27 dezer kan kort zijn.

Wat het eerste punt betreft, n. l. den aftrek welke zou plaats hebben gehad van de werkuren der arbeiders, herhalen mij uitdrukkelijk, dat U *ons* nooit gevraagd heeft getuigen te brengen, hetgeen toch alleszins redelijk zou geweest zijn. Want Wij zijn het die het eerst die klacht geuit hebben, —die herhaald hebben, niet omdat de arbeiders ermede voor den dag gekomen zijn, maar omdat het ons, bij onze informaties gebleken was dat die misbruiken bestonden.

Het *éene* geval, waarover U spreekt, dat U n. l. aan het Voorloopig Bestuur gevraagd heeft of er getuigen voor waren is ons uit Uw schrijven van 20 September l.l. bekend worden.

Tevens is ons toen uit informaties bekend geworden, dat het Voorloopig Bestuur zich bereid verklaard heeft, de getuigen te leveren, mits dezen (n.l. de getuigen) er geen nadeel door zouden ondervinden. Daar U hierop is ingegaan en ook thans geen getuigen vraagt voor onze bewering omtrent de misbruiken die bestaan hebben, meenen wij hieromtrent gerust het debat te mogen sluiten.

Wat het tweede punt betreft, blijkt uit al hetgeen U schrijft overduidelijk, dat inderdaad vóór het antwoord van de Hoofddirectie op ons schrijven van 31 Mei de Hoofddirectie allen bezwaren had tegen de gestelde *voorwaarden, niet* tegen het voorstel om het verschil te deelen, of met andere woorden, om 45 cent te betalen. Meer hebben wij ook niet beweerd. Welnu, wanneer de Hoofddirectie daartoe niet ongenegen was, dan had U de machtiging er toe.

Dat U 12 Juli nog machtiging moest vragen, was natuurlijk, nadat de Hoofddirectie in haar schrijven van 31 Mei l.l., zooals U zelf zegt, verklaard had niet genegen te zijn toe te geven aan de eischen der arbeiders.

Ten slotte, we hebben reeds in ons vorig schrijven toegegeven, dat de twee Katholieke feestdagen, als overtime een nieuwigheid was voor Curaçao, hetgeen echter aan de redelijkheid ervan niets afdoet.

Aangenomen, dat de door U in Uw schrijven van 20 Sept. l.l. aangehaalde redenen de eenige motieven waren voor het schrappen ervan; hebben wij onzerzijds niet het minste bezwaar het verwijt aan het adres van de Agenten gericht, terug te nemen.

Doch permitteer ons dan tevens te verklaren, dat wij van onzen kant ook met recht van U hadden mogen verwachten, dat U, waar de waarheid van de door ons gemaakte misbruiken zoo zonneklaar blijkt, eerlijk zou erkend hebben daaromtrent verkeerd te zijn ingelicht.

Met hoogachting

Namens het Hoofdbestuur

v. d. Cur. R. K. Volksbond

J. H. Sprockel, President.

Naschrift van de Redaktie:

Hiermede verklaren wij het debat over deze aangelegenheid gesloten.

Berichten uit de Kolonie.

Verandering van Redactie.

Met dit nummer van den *Amigoe di Curacao* treedt weer Pater P. A. EUWENS. O. P. als Redakteur op. Wij verzoeken onze lezers en de administratie der Posterijen met deze verandering van adres der Redactie rekening te houden.

De Redactie onzer courant is voortaan gevestigd in het ST. ELISABETH'S.GASTHUIS OTRABANDA.

Het nieuwe Ministerie.

Volgens telegraphisch bericht, in het begin der week door het Bestuur der kolonie ontvangen, is thans het nieuwe Ministerie als volgt saamgesteld:

RUIJS DE BEERENBROUCK, (katholiek) Minister President, tevens belast met de portefeuille van Binnenlandsche Zaken en tijdelijk ook met die van Handel, Nijverheid en Landbouw.

VAN KARNEBEEK, Minister van Buitenlandsche Zaken.

HEEMSKERK (anti-revolutionair) Minister van Justitie.

Dr. DE VISSER, (christel.-historisch) Minister van Onderwijs.

WESTERVELD, Minister van Marine.

DE GEER (christ.-historisch) Minister van Financiën.

VAN DIJK, Minister van oorlog.

VAN SWAAY (katholiek) Minister van Waterstaat.

AALBERSE (katholiek) Minister van Arbeid.

DE GRAAFF, Minister van Koloniën.

Onder dit ministerie komen dus slechts twee *nieuwe* leden voor nl. Westerveld voor Marine en van Swaay voor Waterstaat. De vorige minister van Waterstaat. KÖNIG, is dus de eenig Minister, die ontslag genomen heeft. In de laatste jaren, was het Ministerie van Marine tijdelijk vereenigd met dat van Oorlog.

Het nieuwe Ministerie heeft dus drie katholieke, één anti-revolutionair en 2 christel. hist. leden, terwijl de andere 4 leden of wel met zekerheid tot de liberale partij behooren zooals v. KARNEBEEK, of zich bij geen politieke partij hadden aangesloten of waarvan de politieke richting onbekend is.

VAN SWAAY, de nieuwe Minister van Waterstaat, was tot nu toe Hoogleeraar voor de Electrotechniek aan de Polytechnische Hoogeschool te Delft en ontwerper en leider van de nieuwe electrische centrale voor de geheele provincie Noord-Brabant.

† Herman Leijba.

Donderdag middag overleed alhier in het St. Elisabeth's Gasthuis de Heer HERMAN LEYBA, sedert vele jaren consul van de Republiek Venezuela op dit eiland, tevens deken van het consulaire corps.

Veel heeft de overledene gedaan om de vriendschap en hartelijke verhouding tusschen Venezuela en Holland te herstellen en te bestendigen.

Ook op het gebied der letterkunde en geschiedenis van zijn Vaderland verwierf de overledene groote verdiensten.

Aan de treurende familieleden biedt de Redaktie haar oprechte deelneming aan.

✠ De Eerw. Frater Oswaldus.

Na een langdurig pijnlijk lijden overleed Vrijdagnacht in het St. Elisabeth's Gasthuis de Eerw. Frater Oswaldus (in de wereld Petrus Steegs.) Hij werd geboren te Deurne 8 Juni 1862, ontving het religieuze kleed in de Congregatie van Tilburg 8 Sept. 1884, werd geprofest op 28 Augustus 1888. Reeds sedert 14 Maart 1897 was de overledene hier in de missie werkzaam in de scholen van het Vicariaat op Curaçao, en Bonaire. Een groote verdienste heeft de Eerw. frater Oswaldus zich bovendien nog verworven door jarenlang achterlijke kinderen en volwassenen hun catechismus te leeren en voor hun eerste H. Communie voor te bereiden.

Sedert Januari van dit jaar openbaarde zich die vreeselijke maagkwaal, waarvoor geen baat of heul te vinden was en waarvan hij de pijnen met een voorbeeldig geduld verdroeg. Gisteren avond werd het lijk na de kerkelijke rouwplechtigheden door zijn medebroeders van het St. Thomas-College. verschillende priesters en vrienden en oudleerlingen grafwaarts gedragen.

R. I. P.

The Anglo-Dutch Laundry.

Onze lezers, speciaal *Neerlandialeden* moeten zich maar niet door dezen Engelschen naam (waarvoor dezen keer een bijzondere reden bestaat) laten afschrikken. Het is een vreemde naam voor een heel gewoon Hollandsch bedrijf van wasscherij, w ar met echt degelijke Hollandsche zindelijkheid en netheid de wasch behandeld wordt. Men late zich evenmin afschrikken door de gedachte dat hier misschien de wasch met maschine of chloor of volgens het Curaçaosch klopsysteem gedreven wordt. Neen, niets van dat alles.

Alles gaat met de hand, zonder chloor, het goed heeft niets te lijden. Het wordt helder en kraakzindelijk thuis gebracht, gewasschen, gestreken en hersteld zelfs naar believen. Verdere inlichtigen geeft achterstaande advertentie en de ondernemer Kortijn 16.

Het bedrijf heeft zich nu reeds in korten tijd tot een personeel van 14 personen uitgebreid.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van het Agentschap van de *Red D Line* een nieuwen tijdtafel van de booten van die lijn.

A. A. V.

De Algemeene Ambtenaren Vereeniging besloot in haar algemeene vergadering van 22 September, dat bij den Gouverneur zou worden geadresseerd in zake de terugbetaling der gestorte pensioenpremie, terwijl tevens bij request zou worden gevraagd de rechtspositie der ambtenaren te regelen.

Zilveren Profesiefeest.

A. s. Woensdag 4 October, op het feest van den H. Fransiscus van Assisië herdenkt de Eerw. Soeur LUCIANA, Superieure van het St. Martinus-Gesticht den dag, dat zij voor 25 jaren geleden te Roosendaal zich door de plechtige religieuze beloften aan Haren Goddelijken Bruidegom toewijdde. Reeds den 1sten Januari 1898 kwam zij hier in de Missie aan, zoodat zij op een paar maanden na al die jaren hier in de kolonie doorbracht. Achtereenvolgens was zij werkzaam aan de scholen van Sta. Maria, Westpunt, Otrabanda, Pietermaai en de Playa van Bonaire en sedert 4 Januari 1920 als Superieure van het St. Martinus Gesticht. Naast de vele verdiensten voor den Hemel heeft Superieure Luciana ook de sympathie van allen mogen verwerven, die met haar in aanraking kwamen.

Moge het haar gegeven zijn nog vele jaren met evenveel verdienste in onze missie werkzaam zijn. Wij voegen er onze hartelijke gelukwensch bij.

Examens.

Bij de deze vorige week gehouden examens, slaagden voor *onderwijzer (es) 4de rang* de dames MARIA LOUISA JANGA, TERESA EVERTS, VIRGINIA PIAR, CECILIA POURIER, allen leerlingen van de opleidingsschool der EE. Zusters van het St. Martinus-gesticht, en de Heeren J. H. BEAUJON, J. M. DE CUBA, E. R. GOILO van de Openbare Normaalschool.

voor akte Fransch: Mejuffrouw ESTHER HENRIQUEZ van het Pensionaat Welgelegen.

voor akte Spaansch, de Eerw. Sœurs Dionisia en Cecilia van het St. Martinus-Gesticht, en de dames NEUMAN, E. RÖMER en O. PERRET GENTIL.

voor akte Engelsch: de dames A. ECKER, SCHRILS, en WINKEL en de Heer G. v. LENTE.

voor akte boekhouden: de Eerw. frater August van het St. Thomas-College.

voor nuttige handwerken: de Eerw. Sœur Theonille en de dames Antonia Grünings, Carolina Rosario, Enselina Veeris, Maria Bor en Estranita Celestino, allen leerlingen van het St. Martinus Gesticht.

Aan allen onze oprechte gelukwenschen.

Vertrokken.

De Heer H. SCHOLTENS, Kz. Afgetreden Voorzitter van het Groepsbestuur van A. N. V., oprichter en langen tijd Voorzitter van de A. A. V. en sedert 3 jaar als Onderwijzer verbonden aan het Openbaar Onderwijs alhier, is wegens ziekte Donderdag met het SS. *Oranje Nassau* naar Nederland vertrokken.

Een rechtmatige klacht.

Verschillende personen hebben ons er reeds bij herhaling op attent gemaakt, dat de urinoirs achter de politiepost bij de brug op het Brionplein een ondragelijken stank verspreiden, die voor elken voorbijganger hoogst hinderlijk is. Zou onze Gezondheidsdienst daar geen desinfecteerend middel op weten? Misschien zou men reeds terstond kunnen beginnen met meermalen daags er een paar emmers zeewater door te spoelen. Dat water is er ruim voldoende vlak bij de hand.

Onze draadlooze.

Als een bijzonderheid kunnen wij onze lezers meedeelen, dat deze week *voor het eerst* door ons draadloos station op *Daniël* het nieuwe station van Bordeaux (Frankrijk) is gehoord en zelfs persberichten van daar zijn opgevangen.

Opgeschort.

Naar ons van betrouwbare zijde ter oore is gekomen, heeft de Curaçaosche Petroleum-Maatschappij bij de Regeering in den Haag bezwaar gemaakt tegen de verordening betreffende den loodsdienst en de loodsgelden, welke de vorige week door den Kolonialen Raad is aangenomen en heeft de Minister van Koloniën telegraphisch de afkondiging dier verordening *opgeschort* in afwachting van de beslissing der Kroon.

Het ontwerp is zonder hoofdelijke stemming in den Kol. Raad aangenomen, nadat het Bestuur in overleg met den Raad tijdens de behandeling eenige wijzigingen daarin had aangebracht.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden tijdens de ziekte en het overlijden van onzen geliefden medebroeder

FR. M. OSWALDUS

betuigen ondergeteekenden hun hartelijken dank.

de Fraters van het
St. Thomas-College.

Officieele berichten.

(van de vorige week.)

De gouvernements-geneeskundige in het 4e en 5e district alhier J. Benesch is tijdelijk eervol ontheven uit die betrekking, overgeplaatst naar Saba en tijdelijk belast met de armenpraktijk aldaar.

De gouvernements-geneeskundige in het 2e district alhier J. Oduber is tijdelijk eervol ontheven uit die betrekking en belast met de armenpraktijk in het 4e en 5e district.

De gouvernements-geneeskundige W. H. Winkel is tijdelijk belast met de armenpraktijk in het gebied van Dr. Oduber.

Aan den boschwachter op Bonaire L. Janga is op verzoek eervol ontslag verleend, als zoodanig is benoemd J. V. Gomez.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen tevens deurwaarder der belastingen N. V. van Meeteren is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den ontvanger op Aruba P. H. van Leeuwen is tot herstel van gezondheid een maand verlof naar Curaçao verleend; en de klerk H. Oduber is tijdelijk belast met de betrekking van ontvanger aldaar.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen J. St. J. Ossenkopp is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

G. B. Heyliger en J. Grafton zijn tijdelijk benoemd tot agenten van politie 2e klasse.

BUITENLAND.

Voor den wereldvrede.

Van 25 tot 29 Juli j.l. is te Londen gehouden het 22e Congres voor den wereldvrede.

Er was veel belangstelling. Er waren meer dan 500 vertegenwoordigers uit 20 verschillende landen.

Over de meeste vraagstukken, die besproken zijn, heerschte een treffende eenstemmigheid. Er werd breedvoerig van gedachten gewisseld over de wijzigingen, welke de Volkenbond behoort te ondergaan, over het economisch wereldherstel, over de buitenlandsche politiek der verschillende staten enz.

Ook het ontwapeningsvraagstuk vormde een punt van bespreking.

Merkwaardig zijn de besluiten, die het Congres in deze kwestie nam.

Er waren tegengestelde stroomingen.

Moet gestreefd worden naar een internationaal politieleger of moet ook deze instelling veroordeeld worden en dus alle geweld in welken vorm ook, geweerd worden?

Met overweldigende meerderheid sprak het Congres zich uit *tegen* een internationale politiemacht.

Nog op een ander punt liepen de meeningen uiteen.

Moet men zijn voor volledige *ontwapening* of slechts voor beperking van *bewapening*?

En ook op dit punt koos het Congres in groote meerderheid den radicalen weg, wilde van geen half werk weten en sprak zich dus uit voor een resoluut streven naar *volledige ontwapening.*

Bij beperking van bewapening behoudt men toch den ellendigen wedijver tusschen de staten om hun eigen bewapening door allerlei slinksche middelen krachtiger te maken dan die der overigen.

De besluiten van het wereldvredecongres zijn hoogst belangrijk, vooral als men bedenkt, dat vele voorname staatslieden dit congres bijwoonden en dat ook gezanten van verschillende groote Europeesche mogendheden van hun belangstelling blijk gaven.

De ontwapeningsidée verbreidt zich in steeds dieper lagen, dat is een hoopgevend verschijnsel.

Als nu ook de christelijke idée maar steeds breeder terrein verovert, dan komt het ideaal van Paus Benedictus XV z.g. wel stillekes aan naderbij.

Dit laatste, de christelijke verbroederingsidée, steeds dieper ingang te doen vinden, is bijzonder het werk van ons, katholieken.

En daarom verheugen we ons zoo bijzonder over het mooie Congres, dezer dagen in Luxemburg gehouden waar vertegenwoordigers van 16 verschillende landen zoo krachtig den nadruk op dezen Roomschen plicht gelegd hebben.

Een uitnemend middel om onze vredesideëen te verbreiden is ook een krachtige internationale Katholieke Wereldbond.

Het bestuur van het Luxemburgsch Congres zal zich wenden tot het secretariaat van het internationaal katholiek bureau te Rome, waarvan wij samensmelting en dus versteviging van de op één doel gerichte strevingen verhopen.

Moge onze „katholieke Internationale" krachtig uitgroeien, alle landen zonder onderscheid gaan omvatten, opdat wij den grootst mogelijken invloed kunnen uitoefenen voor verbreiding der christelijke idée tegenover de internationale machten, welke het op vernietiging van die christelijke idée gemunt hebben.

Hulde aan den Paus.

Lloyd George heeft een pleidooi gehouden voor het werk van den vrede. Hij riep speciaal de hulp der kerkgenootschappen voor dit werk in, want, zoo zeide hij, alleen de godsdienst kan den mensch omhoog houden. In verband daarmee sprak hij over den Paus van Rome de volgende merkwaardige woorden:

„Ik ben blij, dat aan het hoofd van de groote Kerk der christenheid op het oogenblik een man staat, die een diep geloof heeft in den vrede. Hij heeft grooten invloed op de godsdienstige opvattingen van millioenen in vele landen, welke opvattingen noodig zijn voor de zaak des vredes en ik verheug mij over dit feit".

De „Tablet", die op deze passage speciaal de aandacht vestigt, noemt het een feit van groote beteekenis, dat een zoo kostbare bekentenis komt uit den mond van den eersten minister van Groot-Brittannië.

Ongetwijfeld is deze uitspraak van groote beteekenis.

Als de verschillende staatslieden der wereld, tot de erkenning komen, dat de Paus van Rome, de vertegenwoordiger van Christus, den vredevorst, de eerst aangewezen persoon is om richting te geven aan de vredesbeweging, dan zijn wij op den goeden weg.

En ook de erkenning dat het werk des vredes geen machinaal werk is, maar op de eerste plaats een hervorming der geesten in christelijke richting, moet, juist onder de leiders der volkeren, meer algemeen worden.

Als de leiders en de volkeren dieper doordrongen worden van de hooge beteekenis der christelijke beginselen, dan is er een groote waarborg gelegd voor het behoud van een duurzamen vrede.

Een prachtdaad.

Mej. Elizabeth Belpaire te Antwerpen heeft twee mooie schoolgebouwen, die een waarde van 1 millioen francs vertegenwoordigen, geschonken aan de *Katholieke Vlaamsche Hoogeschool voor vrouwen.*

Dr. Jules Persijn schrijft over deze edele vrouw en haar edele daad in *Ons volk ontwaakt*:

„Het hoogste leven is: in alles toewijding, en over alles wijding.

In Vlaanderen hebben we thans enkele zulke levens. In verschillenden stijl. Tot den luidruchtigen toe. Maar 't spreekt van zelf, dat men er meer in de stilte zal vinden.

Zoo gaan we vandaag naar een stille vrouw. Een die zich, heel symbolisch, in een ouden Vlaamschen kapmantel stopt om door de wereld en door al haar modes heen te gaan.

Zoo is 't bijv. niet naar de mode, dat een kleindochter van een Belgisch gouverneur zich inlaat met *Vlaamsche* letterkunde.

Nog minder is het naar de mode, dat iemand die over millioenen beschikken kon, ze wegschonk, broksgewijze, en zich afslooft, dag in dag uit, ver buiten de perken van den Europeesch-wettelijk gezegenden achturen- arbeid.

Nog veel minder is het naar de mode, dat een vrouw, in 1914 op haar tweeen-zestigste jaar, zich naar 't front spoedde bij onze jongens van twintig en hun bijbleef, de „vier wondere jaren" lang, in een huisje achter het front, dat voor haar, die toch weet en waardeert wat comfort is, een hutje was, daverend onder 't geschut, maar dat voor de duizenden, die er heen togen, was: „moeders thuis."

Maar heelemaal niet naar de mode is, dat een vrouw, die zoo gezwoegd heeft haar leven lang, geen sporen draagt van ouderdom of versletenheid.

Maar buitensporig tegen de mode is, dat een vrouw, die op haar eerst komende verjaardag de zeventig bereikt, en die dan zou moeten gevierd worden met hulde en geschenken, nu al dat gedoe voorkomt met een middeleeuwsche daad, uit den tijd der kerk- en kloosterstichters, en daar verschijnt met in haar handen, in dit land en in dezen tijd, een Vlaamsche Hoogeschool."

Dat deed Mejuffrouw Belpaire.

Operatie en genezing per draadlooze.

De scheepsdokter aan boord van de „President Harding," dr. William Irwin, een pionier in de draadlooze therapie, heeft (naar we in het *Tijdschr. v. Geneesk.* verhaald vonden) een lid van de bemanning van een ander schip, dat geen dokter aan boord had, vier dagen lang draadloos behandeld. Dr. Irwin kreeg van den kapitein van het tweede schip onophoudelijk alle mogelijke inlichtingen betreffende den patiënt, waarna de dokter de noodige aanwijzingen gaf. Verbazingwekkender is een geval, waarbij de dokter eens een operatie leidde, die op 800 mijl van het schip plaats vond. De dokter was toen op weg van New-York naar Centraal Amerika. Er kwam bericht binnen, dat de bewaker van een vuurtoren op een eenzaam eiland in de Caraïbische zee verwonding aan zijn voet had opgeloopen, die hem veel pijn veroorzaakte. Dr. Irwin vroeg het geheele ziekteverloop en kwam tot de slotsom, dat onmiddelijk operatief ingrijpen noodzakelijk was, omdat zich reeds koud vuur had voorgedaan. Er waren geen chirurgische instrumenten en verdoovingsmiddelen op het eiland, maar onder nauwkeurige aanwijzingen van den dokter volbracht een kok, die zich op het eiland bevond, de operatie met behulp van een keukenmes en een vleeschzaag. Dank zij 't krachtig gestel van den patiënt, wiens verdere verpleging door draadlooze behandeling werd geleid, herstelde de geopereerde en kon later aan dr. Irwin aan boord van diens schip zijn dank gaan betuigen.

Standbeeld van Galilei.

Voor de getrouwen van sommige antipaapsche legenden, moet de actie van een Aartsbisschop-Kardinaal wel eenige verwondering baren.

De Kard-Aartsbisschop van Pisa heeft namelijk zijn plan bekend gemaakt om Pisa te verrijken met een openbaar gedenkteeken van Galileo Galilei, den geleerde, dien velen onzer niet-katholieke vrienden nog altijd gaarne houden voor een slachtoffer van de vervolging der Katholieke Kerk.

Het standbeeld zal worden opgericht op het Domplein, en Galilei zal zijn blik richten naar den Campanile, waarin hij gedoopt is. Een ontwerp van den beeldhouwer Anreli te Rome mocht de goedkeuring van den Kardinaal wegdragen.

Reeds eenigen tijd ging de Kardinaal met dit plan om; het dacht hem vreemd, dat de geboortestad van den grooten sterrenkundige onder hare monumenten er geen bezat van een harer beroemdste zonen.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen Voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 3 Januari tot en met 30 Juni 1921 onder **No. 1749 A** tot en met **No. 9327 B,** zal plaats hebben op Donderdag den 19 October a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Cur. 2 Sept 1922.

De Voorzitter,
C. S. Gorsira.

DANKBETUIGING.

Hiermede betuigen wij onzen innigen dank aan allen, voor de vele bewijzen van sympathie en deelneming, ondervonden tijdens de ziekte en bij het overlijden van onze innig geliefde Zuster en Tante,

Mejuffrouw Elizabeth Zebee.

3—3 FAMILIE JONKHOUT.